

*Virtuele
aandeelhoudersvergaderingen*

Hoe vertaal je de regels van fysiek naar digitaal?

De Tijdelijke Wet Covid-19 Justitie en Veiligheid geeft duidelijkheid over virtuele aandeelhoudersvergaderingen. 'Het is positief dat er zo snel een wet ligt.'

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Truus van Gog

Het kabinet heeft een spoedwet gemaakt die het mogelijk maakt dat beleggers en bedrijven online bij elkaar komen. Wat lost deze wet op? 'Rechtspersonen die statutair de mogelijkheid hadden om in een bepaalde mate digitaal te vergaderen, krijgen nu de zekerheid dat digitaal vergaderen ook kan zonder dat er ergens een specifieke vergaderplek is', zegt Laurens Kelterman, voorzitter van de Vereniging Ondernemingsrechtsspecialisten Notariaat (VON). Als notaris bij VBC Notarissen richt hij zich op (internationaal) ondernemingsrecht. In die laatste hoedanigheid is hij vaak betrokken bij het begeleiden van leden- en aandeelhoudersvergaderingen. 'Voordat de spoedwet er was, kon men wel digitaal

deelnemen aan een vergadering, maar dan moest er wel ergens een vergadering zijn. Dan is de vraag: wat is een vergadering? Moeten er dan bestuurders en commissarissen aanwezig zijn, of mag de secretaris van het bestuur ook in zijn eentje in een kamer zitten, terwijl de anderen inbellen? Dat probleem is nu opgelost.' Rechtspersonen die statutair niets hadden vastgelegd over digitaal vergaderen krijgen dankzij de Tijdelijke Wet Covid-19 eveneens de mogelijkheid om digitaal te vergaderen. Kelterman: 'Toevallig had ik vanochtend nog een vennootschap aan de lijn met 640 aandeelhouders. Hun statuten voorzien niet in enige vorm van digitaal vergaderen en je kunt in deze tijd ook niet snel een statutenwijziging regelen.'

RECHTSGELDIGE BESLUITEN

Rients Abma, directeur van Eumedion, is tevreden met de tijdelijke wet. Eumedion behartigt de belangen van institutionele beleggers op het terrein van corporate governance en duurzaamheid. Samen met Veuo, de branchevereniging voor beursgenoteerde vennootschappen, deed Eumedion een oproep aan het kabinet om voor tijdelijke wetgeving te zorgen. 'In de praktijk moet blijken of alle problemen nu zijn opgelost', zegt Abma. 'Maar belangrijk is dat de wet het mogelijk maakt om rechtsgeldige besluiten te nemen in deze bijzondere tijd, waarin aandeelhouders niet allemaal bijeen kunnen komen in een aandeelhoudersvergadering. De continuïteit van geldige besluitvorming is nu gewaarborgd.' 'Het is heel belangrijk dat dit nu geregeld is', zegt Suzanne Drion, senior beleidssecretaris bij VNO-NCW/MKB Nederland. 'Het grote probleem is opgelost. Er zullen vast wel zaken opkomen waar niemand aan gedacht heeft,

maar duidelijk is dat je ook besluiten kunt nemen als je fysiek niet kunt vergaderen en dat er rechtsgeldige besluiten kunnen worden genomen.'

Ook Kelterman kan zich voorstellen dat er in de uitvoering nog wel wat vragen opkomen. 'Maar het is goed dat ervoor gekozen is deze wet er zo snel mogelijk doorheen te krijgen in plaats van in te zoomen op elk detail, eventueliteiten te beschrijven en schoonheidsfoutjes eruit te halen. Er is haast.'

De wet vervalt op 1 september en kan steeds met twee maanden verlengd worden. De wet heeft een terugwerkende kracht tot 16 maart; dat moet nog wel bij Algemene Maatregel van Bestuur geregeld worden. 'Vanaf die datum werden de eerste maatregelen in verband met de uitbraak van het virus getroffen', zegt Drion. De wet geldt overigens niet alleen voor beursgenoteerde vennootschappen, maar ook voor stichtingen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen.

NIEUWE WERKELIJKHEID

Vlak voordat het telefonische interview plaatsvindt, neemt Kelterman als notaris deel aan een digitale aandeelhoudersvergadering. Ging dat goed? 'De vergadering werd afgebroken omdat de verbinding niet goed was. Te veel mensen op een te smalle bandbreedte.' Lachend voegt hij eraan toe: 'Juridisch kan het nog zo goed geregeld zijn, als de verbinding niet goed is, wordt het toch lastig.' Hij raadt notarissen aan om vooraf met de voorzitter of – afhankelijk van de omvang van de vergadering – met alle deelnemers het vergaderproces te bespreken. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als tijdens een vergadering de verbinding wegvalt? 'Stel dat de voorzitter zegt: laten we 20 minuten wachten en het dan opnieuw proberen. Is dat goed? Of moet er dan een nieuwe vergadering worden uitgeschreven? In zo'n geval moet de notaris voor de voorzitter van de vergadering een juridische, maar ook praktische sparringpartner zijn. Die rol is een ondernemingsrechtnotaris op het lijf geschreven: als onpartijdige en deskundige adviseur kun je de situatie en de regels vertalen naar een nieuwe werkelijkheid.'

Als notarissen bij een algemene vergadering aanwezig zijn als adviseur van de vennootschap en een goede procedure moeten waarborgen, is het volgens Kelterman belangrijk dat de notaris kijkt naar de oproeping en de voorgestelde vergaderprocedure. 'Met welke

'De continuïteit van geldige besluitvorming is nu gewaarborgd'

woorden roep je op tot een digitale vergadering? Een van de voorwaarden is dat aandeelhouders de vergadering moeten kunnen volgen. Dat zal niet betekenen dat de notaris de bandbreedte moet toetsen, maar hij moet wel toetsen of er een algemeen toegankelijk platform wordt gebruikt om deel te nemen aan de vergadering. Als iemand zegt: ik heb een leuk innovatief platformpje, laten we dat eens uitproberen, moet je als notaris misschien zeggen: nee, liever niet.'

EMOTICON

Kelterman geeft notarissen het advies om voorafgaand aan een vergadering duidelijke afspraken te maken. 'Als je digitaal aanschuift om bijvoorbeeld notulen te maken of te adviseren over stemprocessen en je hebt niet scherp wie wat zegt, heb je een probleem. In het vuur van de vergadering ben je te laat om te zeggen: "Jongens, zullen we het anders doen?" Realiseer je dat het nu nog belangrijker is om afspraken te maken dan in een fysieke vergadering. Iedereen op "mute" en zodra je spreekt je naam zeggen, zodat het voor de notaris duidelijk is wie er wat zegt. Hoe vertaal je de regels van fysiek naar digitaal?' Zelf zegt Kelterman als adviseur van een vennootschap of als notaris die de notulen maakt altijd iets over de procesorde tijdens de vergadering. 'Dat is digitaal toch anders dan in een grote zaal. Je wilt voorkomen dat mensen door elkaar heen praten, dus geef bijvoorbeeld met de emoticon "duimpje opsteken" aan dat je iets wilt zeggen.'

ERVARING OPDOEN

Aandeelhouders moeten tot uiterlijk 72 uur voor de vergadering in de gelegenheid worden gesteld om schriftelijk of elektronisch vragen te stellen. Drion: 'Die vragen moeten uiterlijk

tijdens de vergadering beantwoord worden en ook bekendgemaakt worden op de website van de rechtspersoon.' Abma zegt: 'Ik hoop dat ondernemingen de mogelijkheid blijven bieden om aandeelhouders vragen te laten stellen tijdens de vergadering. Dat vind ik een wat vaag punt in het wetsvoorstel. Nu wordt het vooral opgelost door aandeelhouders aan te moedigen om vooraf schriftelijke vragen in te dienen. Wij vinden het vanuit aandeelhoudersbetrokkenheid van groot belang dat aan de hand van de gegeven antwoorden nog vervolgvragen gesteld kunnen worden. Anders loop je het risico dat je door bestuur en raad van commissarissen met een kluitje in het riet wordt gestuurd. Daarom hebben wij er hard op aangedrongen dat de vragen ten minste gekanaliseerd worden door aandeelhoudersorganisaties als VEB, VBDO en Eumedion, en dat zij vervolgvragen kunnen stellen. Het is belangrijk dat er tijdens de vergadering nog discussie kan zijn tussen bestuur en aandeelhouders voordat er gestemd wordt.' Drion zegt: 'Deelnemers kunnen tijdens de vergadering vragen stellen, tenzij dat niet in redelijkheid van het bestuur kan worden gevergd.' Digitaal of in een echte vergaderzaal, het zou niet uit mogen maken, vindt Kelterman. 'Als mensen willen discussiëren, kan dat. Het is de bedoeling om vragen tijdens de vergadering te behandelen, niet om ze zo snel mogelijk af te handelen.' Voorlopig gaan alle partijen eerst eens gebruikmaken van de mogelijkheden die de wet biedt en ervaring opdoen met een nieuwe manier van vergaderen. ■